

ПАКТ ЗА ПОЧТЕНОСТ

БЪЛГАРСКИ МОДЕЛ

Българският модел на Пакт за почтеност е създаден от Асоциация „Прозрачност без граници“ въз основа на редица експертни оценки, социологически изследвания, анализи на българското законодателство, сравнителни изследвания и проучване на чуждестранен опит в областите на обществените поръчки, процедурите за концесиониране и приватизация.

Той е разработен в съответствие с разпоредбите на българското законодателство и е допълнителен инструмент за повишаване на прозрачността и почтеността в една от най-проблемните сфери в управлението – възлагането и изпълнението на обществени поръчки.

Пактът представлява договор между три страни: възложител (публична институция от структурите на централната или местната власт), участници в конкурсната процедура за избор на изпълнител на обществена поръчка (физически или юридически лица) и независим наблюдател (неправителствена организация с авторитет и професионална експертиза на осъществяване на независим граждански мониторинг).

ВЪЗЛОЖИТЕЛ

Възложителят предоставя информация относно подготовката на обществената поръчка (критерии за подбор на експерти, разработващи документацията за обществената поръчка, информация относно тяхната професионална компетентност и опит; избора на вида обществена поръчка, методиката за оценка и др.).

В процеса на провеждане на процедурата за избор на изпълнител, възложителят осигурява възможност на независимия наблюдател на присъства на откритите заседания на комисията за оценка на постъпилите оферти, а също така предоставя достъп до необходимата документация (решения за обявяване на процедура, състав на комисията, декларации за конфликт на интереси на членовете, протоколи от работата на комисията, решение за избор на изпълнител, официална кореспонденция с кандидатите и др.). В случай на получени сигнали за нередности, извършени от негови служители, възложителят се ангажира да извърши проверка и да предприеме действия за отстраняване на нарушението и за санкциониране на служителите.

Възложителят предоставя на независимия наблюдател достъп до договора за изпълнение на обществената поръчка, както и възможност да присъства на работни срещи, да извършва проверки на място и преглед на документацията относно изпълнението на договора за обществената поръчка.

УЧАСТНИЦИ В ПРОЦЕДУРАТА ПО ВЪЗЛАГАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНА ПОРЪЧКА

Участниците в процедурата по възлагане на обществена поръчка са другата важна страна в Пакта за почтеност. Те могат да бъдат физически или юридически лица, отговарящи на изискванията за участие в процедурата.

Всеки участник, който се е присъединил към Пакта, се ангажира да спазва правилата за антикорупционно поведение на компанията и на служителите, да не предприема действия, нарушаващи правилата за лоялна конкуренция и да осигури на независимия наблюдател достъп до документи, свързани с участието му в конкурса и (в случай че бъде избран за изпълнител на поръчката) изпълнението на договора.

НЕЗАВИСИМ НАБЛЮДАТЕЛ

Независимият наблюдател е трета, независима страна в Пакта за почтеност, която няма пряк интерес от разпределянето на обществени ресурси. Той извършва наблюдение на всички етапи на обществената поръчка (в това число и нейната подготовка) и осигурява публичност на процеса чрез оповестяване на своите констатации в рамките на организирани пресконференции, публични форуми, публикуване на анализи, доклади в хартиен и електронен вид.

Основни принципи в работата на независимия наблюдател са професионализъм, почтеност и безпристрастност при извършване на наблюдението.

Наблюдателят извършва преглед на тръжната документация, на документацията относно процедурата за избор на изпълнител, на сключения договор и документите, свързани с неговото изпълнение; извършва проверки на място във връзка с изпълнението на договора за обществената поръчка; приема сигнали и следи за нередности и корупционни действия; сигнализира участниците в Пакта, а в случай на необходимост – и други компетентни институции, за извършени нарушения; предоставя консултации на участниците в Пакта относно добри управленски практики, антикорупционни политики и мерки за превенция и противодействие на корупцията.

Необходимо е да се подчертае, че наблюдателят не изземва и не дублира функциите на наблюдателя на смисъла на Закона за обществените поръчки, на консултанта, на членовете на комисиите или на други контролни институции. Той не ръководи или дава задължителни указания за участниците в Пакта – всички решения се вземат от възложителя и кандидатите/изпълнителят на обществената поръчка съобразно техните компетентности и българското законодателство.

ПИЛОТНО ПРИЛОЖЕНИЕ НА ПАКТА ЗА ПОЧТЕНОСТ

Пактът за почтеност в България беше пилотно приложен в избрани обществени поръчки, проведени от Министерство на регионалното развитие и благоустройството (Агенция „Пътна инфраструктура“), Министерство на здравеопазването и Министерство на труда и социалната политика.

Българският модел на Пакт за почтеност е създаден от Асоциация „Прозрачност без граници“ в резултат на работата по проект „Повишаване на почтеността чрез застъпничество: противодействие на корупцията при обществените поръчки“, осъществяван с финансовата подкрепа на Инициатива за почтеност под егидата на Световната банка и Сименс.